

ตอนที่ 2

ผล.นภาพร ชันชนภา

บทที่ 5

การเสาะหาแรงงาน (Recruitment)

การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ให้ประสบความสำเร็จนั้น ควรจะทราบถึงความต้องการในทรัพยากรมนุษย์ของเราก่อน เมื่อได้ทราบถึงความต้องการเหล่านี้แล้ว จึงจะดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เพราะฉะนั้น หน้าที่ขั้นต่อไปในการจัดหาคนงาน คือ การเสาะหาแรงงาน งานในด้านนี้ทำให้สามารถได้บุคคลประเภทต่างๆ ที่มีความจำเป็น เพื่อที่จะทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าการดำเนินงานขององค์การสามารถดำเนินต่อไปได้เรื่อยๆ การเสาะหาแรงงาน คือ การค้นหาบุคคลต่างๆ ที่มีความสนใจในการที่จะมาสมัครงานในตำแหน่งที่ว่างอยู่ภายในองค์การหรือคาดว่าจะว่างในอนาคตข้างหน้าหรืออาจมองดูในอีกลักษณะหนึ่งแล้ว การเสาะหาแรงงานคือ งานที่อาศัยความเชื่อมโยงต่อกันโดยการนำเอาตำแหน่งงานที่มีว่างขององค์การที่จะบรรจุมาเชื่อมโยงเข้ากับบุคคลที่แสวงหางาน

ความพยายามในการเสาะหาแรงงานที่ดีจะนำเอาผู้สมัครงานจำนวนมากที่มีคุณสมบัติซึ่งจะเข้าทำงานถ้าองค์กรยอมรับเข้าทำงาน นอกจากนี้ ยังช่วยจัดหาข้อมูลเพื่อจะได้กลั่นกรองผู้สมัครงานที่ไม่มีคุณสมบัติที่ต้องการออก นั่นก็คือ วิธีการเสาะหาแรงงานที่ดีนั้น ควรจะดึงดูดผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่ดึงดูดผู้ที่ไม่มีคุณสมบัติที่กำหนด จุดมุ่งหมายที่เกี่ยวข้องกันนี้จะช่วยลดค่าใช้จ่ายที่จะต้องเสียไปในการดำเนินการกับผู้สมัครที่ไม่มีคุณสมบัติตามต้องการ

ลักษณะของตลาดแรงงาน (Nature of the Labor Market)

ในการเสาะหาพนักงานใหม่ ฝ่ายบริหารต้องพิจารณาลักษณะของตลาดแรงงาน ประเภทของพนักงานที่สามารถหามาได้ และพนักงานเหล่านี้กำลังต้องการงานประเภทใด

ขอบเขตของตลาดแรงงาน (Labor Market Boundaries) การที่ทราบถึงขอบเขตของตลาดแรงงาน ช่วยทำให้ฝ่ายบริหารสามารถกะประมาณอุปทานของพนักงานที่มีคุณสมบัติซึ่งจะสามารถจัดหาได้ ตลาดแรงงานประกอบด้วยพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ซึ่งมีพลังด้านอุปทาน (หมายถึงประชาชนที่กำลังหางานทำ) และพลังทางด้านอุปสงค์ (หมายถึงนายจ้างที่กำลังหาคนที่เข้ามาทำงาน) มาพบกัน ซึ่งทำให้เกิดราคาของแรงงาน (Price of Labor) ได้แก่ ค่าจ้างและเงินเดือน ตลาดแรงงานสำหรับคนงานที่มีความชำนาญพิเศษอาจเป็นตลาดครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ การมีระบบการขนส่งที่ดีเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการกำหนดขอบเขตของตลาดแรงงาน

ความชำนาญงานที่สามารถจัดหาได้ (Available Skills) มีบริษัทเพียงไม่กี่แห่งเท่านั้นที่จ้างแรงงานที่ไม่มีข้อแตกต่างกันเลย บริษัทที่ต้องมีสำนักงานขนาดใหญ่ที่ย้ายออกจากในตัวเมืองไปอยู่ตามชานเมือง มักจะสามารถหาเจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารได้โดยไม่ประสบความสำเร็จมากนัก แต่อาจจะมีขาดพนักงานที่มีความชำนาญทางด้านเสมียน (Clerical Skills) ถ้ากิจการต้องการคนงานที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้ว อาจต้องเลือกตั้งทำเลอยู่ในสถานที่ใกล้กับคู่แข่ง

องค์กรที่มีความต้องการพนักงานซึ่งมีความชำนาญเฉพาะด้านเป็นจำนวนมาก มักจะต้องประสบกับปัญหาการเสาะหาแรงงาน ถ้ากิจการมีความจำเป็นต้องใช้พนักงานบัญชีเพียงคนเดียว มักจะไม่ประสบกับปัญหาการจ้าง ถึงแม้ว่าจะจ่ายค่าจ้างต่ำกว่าคู่แข่ง แต่สำหรับบริษัทประกันภัยซึ่งมีความจำเป็นต้องจ้างพนักงานขายประกันเป็นจำนวนมากทุก ๆ ปีแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างค่าจ้างและสภาวะการทำงานเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุดที่จะต้องพิจารณา

ความดึงดูดความสนใจและความมีชื่อเสียงขององค์กร (Organization's Attractiveness and Visibility) เมื่อบริษัทที่มีชื่อเสียงประกาศว่าจะสร้างโรงงานแห่งใหม่ขึ้นที่ชานเมือง จะมีผลทำให้แรงงานในท้องถิ่นนั้นเกิดความสนใจ และขอสมัครเข้าทำงานด้วย องค์กรซึ่งเป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงที่สามารถสร้างความพอใจให้แก่แรงงานในด้านบำเหน็จรางวัล (Fringe Benefits) สภาวะการทำงาน การบังคับบัญชาที่ดี อาจไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเสาะหาแรงงานแต่อย่างใด ในขณะที่องค์กรที่มีขนาดเล็กและมีชื่อเสียงต่ำกว่า ต้องเผชิญกับปัญหาการเสาะหาแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่มีการจ้างงานเต็มที่

สภาวะทางเศรษฐกิจ (Economic Conditions) สภาวะทางเศรษฐกิจในตลาดแรงงานจะมีผลสะท้อนต่อการเสาะหาแรงงาน โรงงานแห่งใหม่ที่ตั้งอยู่ในตลาดแรงงานที่ตกต่ำ (Depressed Labor Market) อาจจะมีคนงานที่ว่างงานมาสมัคร เพื่อขอทำงานกันอย่างมากมาย ในอีกกรณีหนึ่ง กิจการซึ่งพยายามที่จะก่อตั้งขึ้นมาหรือขยายกิจการออกไปในท้องถิ่นที่แรงงานในท้องถิ่นนั้นขาดคุณสมบัติและมีคนงานว่างงานมาก จะต้องประสบกับปัญหาการเสาะหาคนงาน

คนงานชนิดใดที่จะสามารถจัดหาได้ และคนงานทั้งหลายเหล่านี้แสวงหางานกันอย่างไร

คนงานใหม่ซึ่งเพิ่งเข้าทำงานเป็นครั้งแรก คนงานที่ขาดประสบการณ์ จะมีความคิดเพียงคร่าวๆ เกี่ยวกับความเป็นไปได้ของงาน บุคคลพวกนี้มักจะทำงานหลายที่สำหรับในช่วง 5 หรือ 6 ปีแรก ซึ่งถือเป็นช่วงการทดลองทำงาน ในที่สุดก็จะตั้งรกรากแน่นอนเพราะจะต้องมีความรับผิดชอบ ต่อครอบครัวมากยิ่งขึ้น และมีการคาดการณ์ที่เป็นจริงมากยิ่งขึ้นเพราะค้นพบงานที่ตนมีความพอใจ

คนงานที่ว่างงาน บุคคลส่วนมากที่แสวงหางานจะถูกปลดออกเนื่องจากกิจการตกต่ำ (Slack Time) มีการดำเนินงานที่ไม่ดีพอ หรือไม่ก็เนื่องจากกิจการของผู้เป็นนายจ้างต้องปิดกิจการไปอย่างไม่มีกำหนด บริษัทอาจรีรอเกิดความไม่แน่ใจที่จะจ้างคนงานซึ่งได้ปลดออกไปในขณะที่

กิจการตกต่ำ คนงานที่ถูกปลดออกไปเหล่านี้อาจกลับเข้าทำงานกับผู้เป็นนายจ้างเดิมทันทีที่เป็นไปได้ เพราะสามารถได้รับประโยชน์ในฐานะที่เป็นผู้มีความชำนาญมาก่อน ดังนั้น บริษัทอาจส่งสัคนงานเหล่านี้ซึ่งต้องออกจากงานไปครั้งหนึ่งแล้วกลับเข้ามาใหม่ว่ามีผลการดำเนินงานที่ดีหรือไม่

คนงานที่ว่างอยู่แล้ว แต่ว่าเป็นคนงานที่ไม่พอใจในงานที่ทำ ปรากฏมีบ่อยครั้งว่ากิจการที่ต้องการคนงานที่มีความชำนาญเป็นพิเศษมักจะจ้างคนงานที่กำลังแสวงหางานที่ดีกว่างานเดิมที่กำลังทำอยู่ งานทุกงานจะมีข้อเสียอยู่ในตัวของมันเองตามทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ แม้แต่การจ่ายเงินรายได้ที่แตกต่างกันเล็กน้อยๆ จะมีส่วนกระตุ้นให้คนงานที่ไม่พอใจเปลี่ยนงาน ดังนั้น เราจะต้องคาดการณ์ว่าคนงานส่วนใหญ่จะเตรียมพร้อมในการที่มองหางานที่ดีกว่าอยู่เสมอ อย่างไรก็ตาม มีความจริงอยู่ว่า ในขณะที่เวลาใดก็ตามจะมีคนงานอยู่เพียงไม่กี่เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่กำลังแสวงหางานใหม่อื่นๆ อยู่จริง

ความเป็นผู้มีความชำนาญงานหรือประสบการณ์มาก่อน (Seniority) และเงินบำเหน็จบำนาญซึ่งเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามระยะเวลาของการทำงาน จะช่วยทำให้ลดแรงกระตุ้นที่จะหางานใหม่ที่อื่นทำ ความผูกพันกันในครอบครัวและความเป็นเพื่อนจะปิดกั้นคนงานในการที่จะเสาะหางานใหม่ นอกจากนี้ คนงานที่เพิ่งจะแสวงหางานเป็นครั้งแรกต่างตระหนักดีว่า งานที่ได้นั้นหาได้ยาก และงานที่อยู่ในมือมีค่ามากกว่างานอื่นๆ ที่ยังไม่สามารถแสวงหามาได้ นอกจากนี้ คนงานที่ลาออกโดยสมัครใจมักจะไม่ค่อยมีทางเลือกที่แน่นอนไว้ในใจ

เป็นสิ่งที่แน่นอนที่สุดที่คนงานใหม่จะไม่มี的信心ในงานที่ทำอยู่ โดยทั่วไปแล้ว คนงานซึ่งทำงานมานานจะปรับตัวเองให้เข้ากับงานที่ทำ คนงานที่จ้างมาใหม่จะยังไม่สามารถปรับตัวเองได้เหมือนอย่างพวกที่ทำงานมานาน คนงานใหม่จะต้องปรับตัวเองให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ความต้องการของงานเฉพาะอย่าง และต่อบรรยากาศขององค์การ ในระหว่างหนึ่งหรือสองปีแรก การลาออกโดยสมัครใจจะมีจำนวนสูงมาก ด้วยเหตุผลดังกล่าว อาจกล่าวเพิ่มเติมได้ว่า การหมุนเวียนของคนงานทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นพิเศษ การที่คนงานซึ่งทำงานมานานลาออกไป ทำให้บริษัทอาจต้องจ้างคนงานใหม่สองคนหรือสามคน หรือแม้แต่สี่คนก็ตามเพื่อมาทำงานแทนคนงานเก่าที่ลาออกไปเพียงคนเดียว

มีประจักษ์พยานที่พอจะเห็นได้ว่า ทั้งผู้บริหาร คนงาน และผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิค กำลังจะมีลักษณะเป็นไปในทางอาชีพ (Profession Oriented) มากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถบอกได้ในทางด้านงานที่พวกนี้ทำมากกว่าจะเป็นไปในด้านนายจ้างของบุคคลพวกนี้ บุคคลเหล่านี้มักจะเป็นผู้มีความหวังในงาน ถ้าหากว่าตำแหน่งปัจจุบันของตนไม่ได้รับผลตอบแทนทางด้านจิตใจและด้านการเงินที่เพียงพอ ผู้บริหารงานที่มีความรู้สึกว่ามีโอกาสที่จะเลื่อนขั้นสูงขึ้น หรือความก้าวหน้าของพวกตนมีอัตราที่ช้าลง ถึงแม้ว่าเหตุการณ์ดังกล่าวนี้อาจจะเพิ่มปริมาณการฝึกอบรมกำลังคนเพื่อเตรียมพร้อมไว้สำหรับ

กิจการที่การดำเนินงานออกไป พร้อมกับโอกาสที่เปิดให้สำหรับการเลื่อนขั้นสูงขึ้น ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอัตราการหมุนเวียนของคนงานอื่นมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น

ในระหว่างเวลาที่อยู่ในภาวะที่แรงงานหายาก โดยที่กิจการต่างๆ แข่งขันกันเพื่อหาแรงงาน และคนงานสามารถหางานได้โดยง่าย คนงานทั้งหลายอาจเริ่มคิดที่จะเปลี่ยนงานที่ตนเคยทำ อาจมีข่าวกระจายออกไปว่ามีคนงานคนหนึ่งกำลังมองหางานใหม่ทำ ซึ่งเป็นเหตุทำให้คนงานอื่นๆ เกิดความคิดที่จะดำเนินรอยตาม

อย่างไรก็ตาม ปกติแล้วคนงานส่วนใหญ่ไม่ชอบที่จะแสวงหางานแห่งใหม่จนกว่าตนจะถูกเลิกจ้าง ถ้าหากเกิดความไม่พอใจในงานปัจจุบันที่ตนทำอยู่ พวกนี้อาจจะได้รับการต้อนรับในงานใหม่ที่เปิดช่องทางให้ตนหรือเสนอมาซึ่งตรงกับความพอใจของตน มีเพียงไม่กี่เปอร์เซ็นต์ของกำลังคน (Labor Force) ซึ่งเป็นพวกที่ไม่พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ในบางขณะด้วยเหตุผลทางจิตวิทยาหรือเหตุผลอย่างอื่นก็ตาม บุคคลพวกนี้จะไม่มีความพอใจและดิ้นรนอยู่ตลอดเวลาเพื่อหางานใหม่ และจะเปลี่ยนจากงานแห่งหนึ่งไปยังงานอีกแห่งหนึ่ง ตามความรู้สึกแล้ว คนงานเหล่านี้จะมีลักษณะที่สอดคล้องกับรูปแบบในทางเศรษฐศาสตร์ คือ ประโยชน์สุทธิที่ตนได้รับเป็นผลตอบแทนจากการทำงานจะพยายามทำให้อยู่ในขั้นสูงสุด อย่างไรก็ตาม หัวหน้าฝ่ายบุคลากรมักจะพบอยู่บ่อยๆ ว่า คนงานดังกล่าวนี้เป็นบุคคลที่มองเหตุการณ์ไปในทางที่เลว และมักจะไม่ชอบจ้างบุคคลพวกนี้เข้าทำงาน

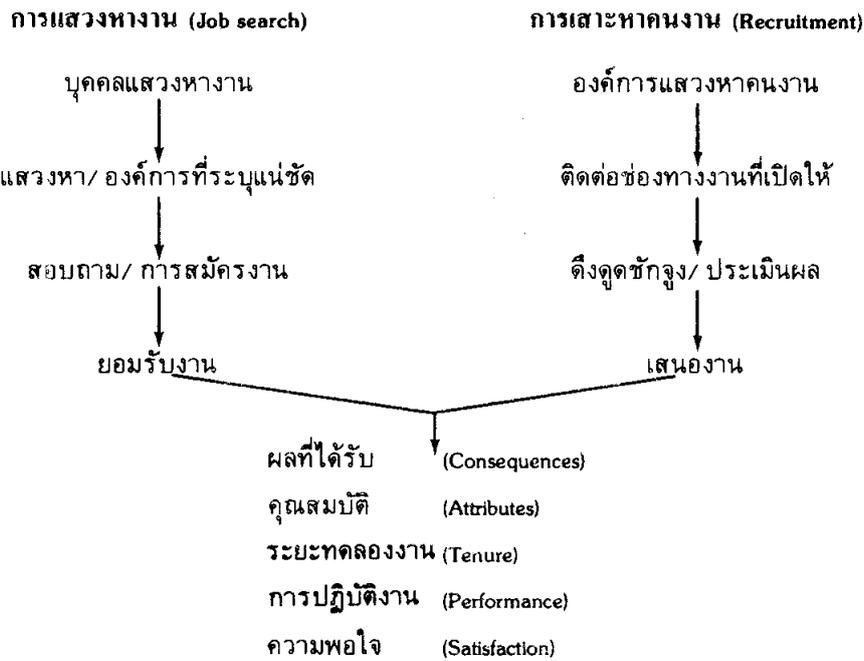
นอกจากนี้ ยังมีตลาดแรงงานอีกอย่างหนึ่งที่เรียกว่า ตลาดแรงงานขั้นที่สอง (Secondary Labor Market) หรือเรียกว่า ตลาดรอง ตลาดแรงงานประเภทนี้จะประกอบด้วยคนงานที่ย้ายงานจากที่แห่งหนึ่งไปอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนหนึ่ง คนงานประเภทนี้จะไม่เคยคิดเลยว่างานที่ตนทำอยู่นั้นเป็นงานที่ดี และมีความคิดเห็นในทางไม่ดีต่อตัวเอง (Low-Self Esteem) นอกจากนี้ ยังมีความคิดว่านายจ้างไม่ต้องการที่จะจ้างตนไว้ หรือต้องการให้ทำงานก็เป็นเพียงชั่วคราวเท่านั้น เมื่อคนงานพวกนี้ได้งานทำที่ถาวร ก็อาจจะขาดความสนใจหรือเกิดความล้มเหลวในงานที่ตนทำ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากความคิดค่านึงแก่ๆ ของตัวเอง

Raiding ลูกจ้างที่จ้างมาจากบริษัทอื่น บางครั้ง เรียกว่า การแข่งขันกัน (Raiding) ตามความหมายนี้ เป็นวิธีการที่นายจ้างส่วนมากเห็นว่าเป็นวิธีที่ขาดจรรยาบรรณ ดังนั้น นายจ้างบางรายจึงงดเว้นจากการว่าจ้างคนงานจากกิจการแห่งอื่นที่อยู่ในอุตสาหกรรมหรือในชุมชนเดียวกัน นายจ้างบางรายก่อนจะยอมรับใบสมัครของผู้สมัครงาน อาจจะต้องให้มีความแน่ใจก่อนว่าผู้สมัครได้ลาออกจากงานเก่าเรียบร้อยแล้ว อย่างไรก็ตาม โดยตามความเป็นจริงแล้ว ข้อตกลงระหว่างนายจ้างว่าจะไม่มีการแข่งขัน เป็นการไว้เนื้อเชื่อใจในเกียรติของตน ซึ่งเป็นเรื่องในทางทฤษฎีมากกว่าที่จะเป็นเรื่องในทางปฏิบัติ เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงการแข่งขันกัน บางครั้งนายจ้างจะติดต่อคนงานที่จะหามาโดยการติดต่อกับคนกลาง (Intermediaries) เช่น กิจการที่รับทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา (Consulting Firms) หรือกิจการที่มีหน้าที่จัดหางาน (Executive Recruiting Firms) อย่างไรก็ตาม อาจมีปัญหาเกิดขึ้นได้ ถ้าหากอีก

บริษัทหนึ่งใช้วิธีชักชวนหลอกล่อพนักงานระดับสำคัญจากผู้แข่งขันรายอื่น เพื่อล้วงเอาความลับในเรื่องกิจการค้าหรือเทคนิคต่างๆ ที่เป็นความลับ (Technical Know-How) ในกรณีเช่นนี้ เพื่อนร่วมงานและพนักงานระดับรองมักจะหลงตามไปกับนายจ้างใหม่ โดยไม่รู้ว่าการที่เข้ามาทำงานนั้นเป็นการล้วงความลับ

การเสาะหาแรงงานและการแสวงหางาน (Recruitment and Job Search)

การวางแผนการจ้างคนงาน ใช้เป็นเครื่องกำหนดจำนวนคนงานที่ต้องการและกิจกรรมอื่นๆ ที่ติดตามมา ซึ่งเป็นกิจกรรมในด้านของบุคลากร เช่น การคัดเลือก การปฐมนิเทศ การพัฒนาปรับปรุง การจ่ายค่าทดแทน กิจกรรมเหล่านี้ไม่สามารถใช้ได้ผลถ้าไม่มีการเสาะหาคนงานที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับธุรกิจประเภทที่ไม่มีการจัดเป็นแบบสหภาพแรงงานแล้ว การเสาะหาและการคัดเลือกจัดได้ว่ามีความสำคัญมากที่สุด

รูป 5-1 เปรียบเทียบการแสวงหางานและการเสาะหาคนงาน

การแสวงหางาน (Job Search) คือ การกระทำซึ่งเกิดขึ้นของบุคคลคนหนึ่งเพื่อที่จะหางานและได้งานทำในตำแหน่งหนึ่ง

การเสาะหาคนงาน (Recruiting) คือ การกระทำเพื่อที่จะหาและดึงดูดผู้สมัครงานซึ่งมีความรู้ ความชำนาญ ความสามารถ และความกระตือรือร้น เพื่อที่จะได้มาและให้สอดคล้องกับการวางแผนการจ้างคนงานที่ยังขาดอยู่

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพยายามในการเสาะหาแรงงาน

(Factors Influencing Recruiting Effort)

ในขณะที่องค์กรทั้งหมดต้องมีงานที่ต้องทำเกี่ยวกับการเสาะหาแรงงาน องค์กรบางแห่งต้องทำงานในด้านการเสาะหาแรงงานมากกว่าในองค์กรอีกแห่งหนึ่ง เป็นที่เห็นได้ชัดว่าขนาดขององค์กรเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง องค์กรที่มีคนงาน 100,000 คน จะพบว่ามีความต้องการเสาะหาผู้สมัครงานที่สามารถหามาได้ (Potential application) มากกว่าองค์กรที่มีคนงานเพียง 100 คน อย่างไรก็ตาม ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกบางประการซึ่งมีอิทธิพลต่อการเสาะหาแรงงาน สถานะการจ้างงานภายในท้องถิ่นที่องค์กรนั้นตั้งอยู่จะมีอิทธิพลต่อการเสาะหาแรงงานอีกด้วย ผลของความพยายามในการเสาะหาแรงงานที่ผ่านมาจะแสดงถึงความสามารถในอดีตขององค์กรในการที่จะทำให้คนภายในองค์กรมีความสามารถทำงานได้อย่างดี สภาพการทำงาน เงินเดือน และสวัสดิการต่าง ๆ ที่องค์กรเสนอให้ จะมีอิทธิพลต่ออัตราการหมุนเวียนของคนงาน และทำให้มีความต้องการในการเสาะหาแรงงานในอนาคต องค์กรที่ไม่มี ความเจริญเติบโตหรือกำลังเจริญยอยหลังลงจะเห็นได้ว่ามีความต้องการในการเสาะหาแรงงานน้อยลง แต่ถ้าเป็นองค์กรที่กำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วจะพบว่า การเสาะหาแรงงานเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ (Human resource) ที่จะต้องนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่องค์กร

ขบวนการเสาะหาแรงงานเริ่มด้วยความพยายามที่จะหาคนงานซึ่งมีคุณสมบัติและมีความต้องการตรงกันกับกิจการ และคนงานเหล่านี้มีความเหมาะสมกับงานที่จะทำ ความพยายามในการเสาะหาแรงงานจะมีผลต่อคนงานซึ่งจะเข้าทำงานหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับภาระที่เร่งรีบในงานที่จะทำและรวมทั้งกิจการของนายจ้างด้วย ทั้งนี้โดยยึดหลักประสิทธิภาพในการทำงาน และสังคมเท่าที่ผ่านมาของบุคคลเหล่านี้ บรรยากาศการทำงานภายในกิจการจะมีผลสะท้อนต่อการคัดกรองคนงานของบุคคลที่จะทำงานด้วยเหมือนกัน

การเสาะหาแรงงานจะมีความยากลำบากอย่างไรขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น อิทธิพลที่มาจากภายในและภายนอก ได้แก่ ข้อจำกัดของรัฐบาลและสภาพแรงงาน นอกจากนี้ ยังขึ้นอยู่กับตลาดแรงงานรวมกับความต้องการของนายจ้างและความพอใจของผู้สมัครงาน (Candidates' Preferences)

สถานการณ์ของตลาดแรงงาน (Labor Market Conditions) สถานการณ์ในตลาดแรงงานเป็นปัจจัยที่สำคัญของส่วนประกอบภายนอก (External Environment) ซึ่งมีผลสะท้อนต่อการเสาะหาแรงงาน ตลาดแรงงานมีผลสะท้อนต่อการเสาะหา คือ ถ้าในเวลาที่กำลังเสาะหาแรงงานนั้นมีแรงงานส่วนเกินเหลืออยู่มาก แม้ว่าการเสาะหาแรงงานนั้นได้ใช้ความพยายามอย่างไม่เป็นทางการ ก็จะสามารถดึงดูดผู้สมัครได้เป็นจำนวนมากพอ แต่ในช่วงเวลาที่อยู่ในภาวะการจ้างงานที่อิ่มตัว (Full Employment) การเสาะหาอาจต้องเสียเวลามากและต้องเป็นไปอย่างเต็มความสามารถ

โดยจะต้องใช้ความชำนาญอย่างมากในการเสาะหาคนงาน ทั้งนี้เพื่อที่จะได้จัดหาผู้สมัครได้ตามความต้องการของกิจการ

ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์สมัยเก่า (Classical Economic Theory) ให้ทัศนะว่า ค่าจ้างที่แตกต่างกันมีความสำคัญต่อการจัดสรรแรงงาน งานซึ่งมีอุปทานแรงงานอยู่เป็นจำนวนมากจะดึงดูดผู้สมัครได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะส่งผลให้ค่าจ้างลดต่ำลง งานซึ่งมีอุปทานแรงงานอยู่เป็นจำนวนน้อย หรือมีระยะเวลายาวนานที่จะต้องมีการฝึกอบรมและอาศัยประสบการณ์ ในกรณีนี้ค่าจ้างจะต้องมีอัตราสูงเพื่อที่จะดึงดูดคนได้พอเพียง

นอกจากนี้ นักเศรษฐศาสตร์ยังได้ชี้ให้เห็นว่ามีปัจจัยอื่น ๆ อีก เช่น ความปลอดภัยของงาน ทำเลที่ตั้ง การทำหายของงาน นอกเหนือไปจากค่าจ้างซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของแรงงาน นักเศรษฐศาสตร์ได้รวมปัจจัยทั้งหลายเหล่านี้เข้าด้วยกันเป็นแนวความคิดขึ้นมา ประโยชน์ที่ได้รับของงานอย่างหนึ่งที่มีต่องานอีกอย่างหนึ่ง คนทั่วไปมักจะเลือกงานซึ่งตนได้รับประโยชน์มากที่สุด โดยพิจารณาจากสภาวะแวดล้อมของตนเอง

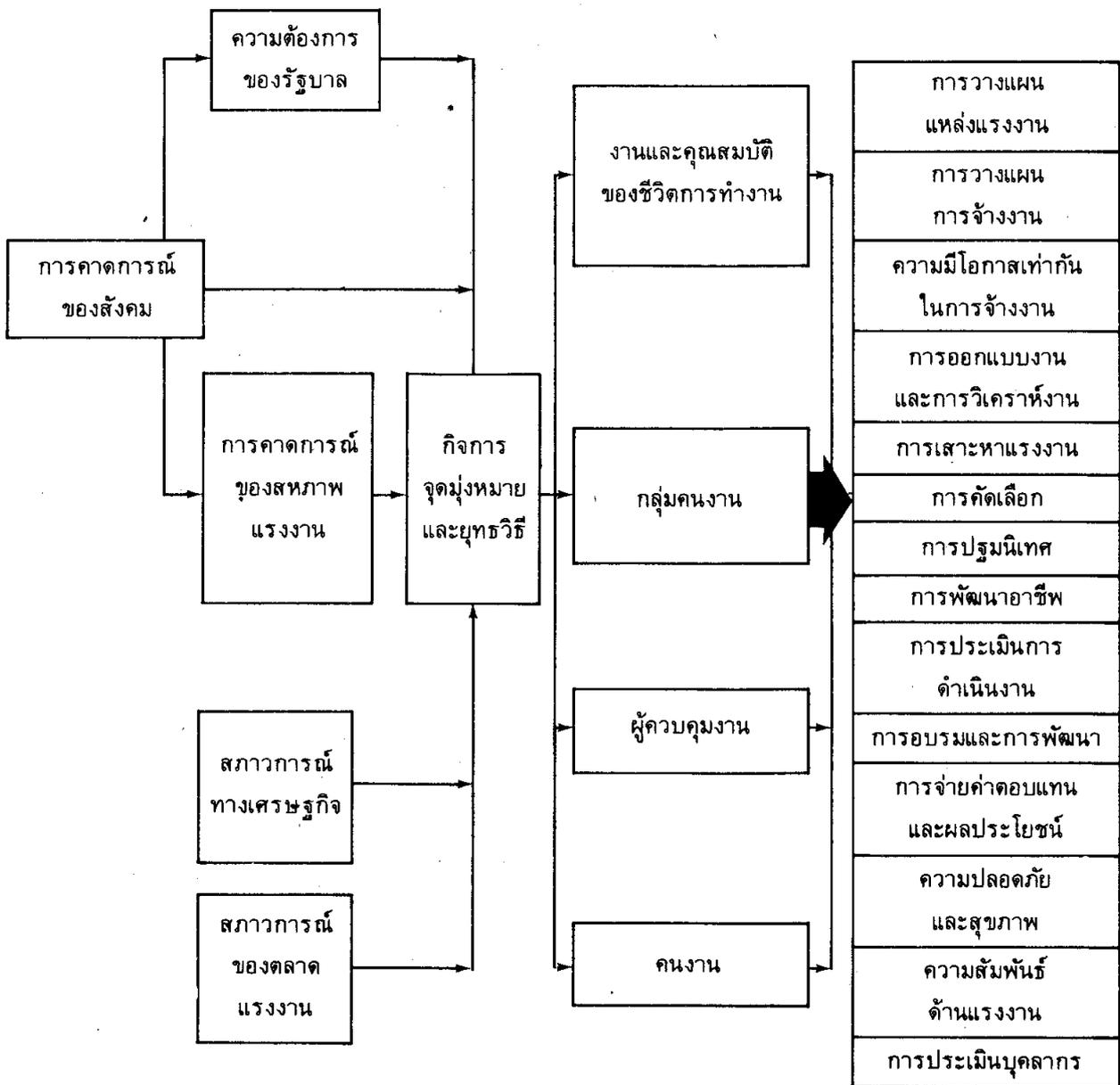
นอกจากความแตกต่างเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับในระหว่างงานต่าง ๆ แล้ว ยังมีความแตกต่างอื่น ๆ อีกที่มีอยู่ในตลาดแรงงาน ความแตกต่างบางอย่างเป็นเพียงแคในระดับท้องถิ่น และบางอย่างผันแปรไปตามอาชีพ (ครู วิศวกร ช่างฝีมือ) นอกจากนี้ สภาวะในตลาดแรงงานมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในช่วงระยะเวลาหนึ่งอาจมีการขาดแคลนคนงานในอาชีพและต้องมีการปลดคนงานอาชีพประเภทนั้นเพราะปรากฏว่ามีคนล้นงาน ถึงแม้ว่าจะมีข้อจำกัดเกี่ยวกับรูปแบบของตลาดแรงงาน (Models of Labor Markets) ก็ตาม แต่ที่แนวความคิดมีความสัมพันธ์อย่างมากกับขบวนการจ้างงานขึ้นระยะต่าง ๆ ของตลาดแรงงานจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจอยู่ตลอดทั้งขบวนการ

นายจ้างสามารถค้นหาข้อมูลของการจ้างงานในภาวะปัจจุบันได้หลายทางด้วยกัน หน่วยงานของรัฐบาล เช่น กรมแรงงาน จะมีรายงานภาวะการจ้างงาน นอกจากนี้ยังมีแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของแรงงานโดยเฉพาะ

ข้อจำกัดของรัฐบาลและสหภาพแรงงาน (Governmental and Union Restrictions) กฎหมายและข้อบังคับเป็นปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่สำคัญอย่างหนึ่งต่อการเสาะหาคนงาน ตัวอย่างเช่น ตัวแทนของรัฐบาล (Government Agencies) อาจตรวจสอบข้อมูลต่อไปนี้เพื่อที่จะหาว่ากิจการแห่งนั้นได้ปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่

- รายชื่อแหล่งเสาะหาคนงานในแต่ละประเภท (Recruitment Sources) เช่น สำนักงานจัดหางาน Civil organizations โรงเรียน
- การโฆษณาเพื่อเสาะหาคนงาน

สิ่งแวดล้อมภายนอก → สิ่งแวดล้อมภายใน → แหล่งบุคลากร → ผลที่ได้รับของแหล่ง
 การกระทำในด้าน บุคลากร ผลที่ได้
 ทรัพยากรมนุษย์ รับของทรัพยากร
 มนุษย์

รูป 5-2 แบบการสังเคราะห์: ปัจจัยที่มีผลสะท้อนต่องานของบุคลากรและผลลัพธ์ต่อองค์กร

- การกะประมาณความต้องการจ้างคนงานของกิจการในปีที่จะถึง
- สถิติจำนวนผู้สมัครเรียงลำดับตามแต่ละประเภท (อายุ เชื้อชาติ) และตามประเภทของงานหรือระดับของงาน

แน่นอนที่สุด การกำหนดคำบรรยายลักษณะงาน (Job Descriptions) และรายละเอียดคุณสมบัติของผู้ทำงาน (Job Specifications) ไม่สามารถเขียนระบุออกมาได้แน่นอนว่างานนั้นจะต้องใช้ผู้หญิงหรือผู้ชาย (Stereotyped) เพราะว่างานนั้นสามารถทำได้ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ดังนั้น การกำหนดคำบรรยายลักษณะงาน (Job Descriptions) จึงไม่สามารถเสนอแนะว่าจะใช้ผู้หญิงหรือผู้ชายได้โดยตรง ผู้ที่เสาะหาคนงานควรที่จะอาศัยบันทึกที่ช่วยชี้บอกว่าผู้สมัครงานทั้งหลายที่ได้รับการสัมภาษณ์นั้นเป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มข้างน้อย นอกจากนี้ สำนักงานตัวแทนจะทบทวนดูว่า การโฆษณาจัดหางานของกิจการที่ต้องการคนงานเพื่อที่จะได้ทราบถึงความถูกต้อง เพราะว่าจะต้องไม่มีการลำเอียงในเรื่องเพศหญิงเพศชาย เชื้อชาติ ศาสนา

รัฐบาลอาจมีความต้องการให้กิจการมีโครงการเสาะหาคนงานที่มีคุณสมบัติซึ่งไม่ได้มีอยู่ในคนงานในขณะปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น กิจการซึ่งไม่มีผู้จัดการเป็นผู้หญิง อาจมีความต้องการเสาะหานักศึกษาหญิงในมหาวิทยาลัยซึ่งได้รับปริญญาซึ่งสามารถที่จะรอรับตำแหน่งในระดับผู้บริหารของกิจการได้

ความต้องการของสหภาพแรงงานก็เป็นข้อจำกัดประการหนึ่งต่อแหล่งการเสาะหาแรงงาน ในอุตสาหกรรมบางอย่างก็ยังคงถือหลักปฏิบัติเหมือนกัน โดยให้สหภาพแรงงานกลั่นกรองและรับรองบุคคลต่าง ๆ ที่จะได้รับการพิจารณาเพื่อการว่าจ้างทำงาน การตัดสินใจใครจะสามารถสมัครงานและใครมีสิทธิเหนือกว่าในการคัดเลือก มักจะเป็นไปตามขบวนการทางการเมืองมากกว่า และทำให้จำกัดเสรีภาพของฝ่ายบริหารในการคัดเลือกบุคคลที่ทางองค์กรเชื่อว่าจะสามารถเป็นผู้ทำงานได้ดีที่สุด ถ้าผู้สมัครงานมีคุณสมบัติไม่ตรงกับที่สหภาพแรงงานกำหนดไว้

ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นเกี่ยวกับแหล่งการเสาะหาแรงงาน หรือทำไมจึงไม่สามารถจ้างบุคคลที่ต้องการ (Possible Constraints on Recruiting Sources, Or Why You Can't Hire Whom You Want)

ก่อนที่จะได้กล่าวถึงแหล่งการเสาะหาแรงงาน ควรจะได้พูดถึงวิธีการในการพยายามที่จะดึงดูดผู้สมัครงานที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด ในขณะที่ความพยายามในการเสาะหาแรงงานโดยมีวิธีการที่ดีจะช่วยทำให้ได้ผู้สมัครงานจำนวนมากที่อยู่ในข่ายที่ต้องการเข้ามาทำงานกับองค์กร อย่างไรก็ตาม ไม่ควรที่จะละทิ้งสิ่งที่เป็นความจริงบางอย่าง ตัวอย่างเช่น ผู้สมัครทั้งหมดที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดอาจไม่มีคนหนึ่งคนใดที่ดีที่สุด หรือผู้สมัครที่ดีที่สุดอาจไม่ต้องการที่จะทำงานกับองค์กร หรือผู้สมัครบางคนอาจถูกมองดูว่ามีสิทธิเหนือกว่าผู้สมัครคนอื่น ๆ เพราะมีการปฏิบัติ

งานในตำแหน่งนั้น (Job Performance) ได้มาตรฐานมาแล้วจากที่อื่น ข้อจำกัดเหล่านี้จะเป็นสิ่งสำคัญในการจำกัดความเป็นอิสระของผู้จัดการองค์การในการเสาะหาแรงงานและคัดเลือกผู้สมัคร

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ผู้สมัครอาจไม่สนใจต่อการที่จะไปสมัครงานในองค์การแห่งหนึ่งแห่งใดก็ได้ เพราะฉะนั้น ภาพพจน์ขององค์การจึงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการเสาะหาแรงงานขององค์การ องค์การที่มีภาพพจน์ที่ดีจะสามารถดึงดูดผู้สมัครเนื่องจากผู้สมัครคาดว่าจะได้รับเงินเดือนและสวัสดิการที่ดี ส่วนบริษัทที่มีภาพพจน์ที่ไม่ดี ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่ามีชื่อเสียงที่ไม่ค่อยดี ไม่ว่าจะเป็นในด้านที่ผลผลิตขององค์การมีคุณภาพต่ำ สภาพการทำงานไม่มีความปลอดภัย สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ (Heavy Pollution) องค์การที่มีลักษณะประการหลังนี้ จะด้อยความสามารถในการแสวงหาบุคลากรที่ดีที่สุดมาทำงานภายในองค์การ

ถ้างานตำแหน่งนั้นไม่เป็นที่ดึงดูดความสนใจ ก็จะทำให้เกิดความยากลำบากในการที่จะจัดหาบุคลากรที่ดีที่สุดมาเพื่อทำงานในองค์การ ตัวอย่างเช่น งานในตำแหน่งเลขานุการซึ่งมักจะต้องจ้างผู้หญิงเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม ทุกวันนี้ผู้หญิงมีโอกาสมหาานทำได้มากขึ้นกว่าแต่ก่อน และความปรารถนาที่จะหางานทำที่ดียิ่งขึ้นไป ทำให้เกิดการขาดแคลนเลขานุการที่มีคุณสมบัติ ถึงแม้้องค์การจะให้เงินเดือนสูง มีโอกาสก้าวหน้าที่ดีแก่ตำแหน่งเลขานุการก็ตาม แต่บุคคลซึ่งแต่ก่อนนี้เคยหางานในตำแหน่งดังกล่าว อาจพิจารณาว่าไม่เป็นที่น่าสนใจอีกต่อไปก็ได้ ดังนั้น จึงเป็นการถูกต้องที่จะสรุปได้ว่า งานใดก็ตามที่ดูแล้วเป็นงานที่น่าเบื่อหน่าย ทำให้เกิดความไม่สบายใจ ค่าจ้างต่ำ มีความเสี่ยงภัย หรือขาดการสนับสนุนส่งเสริม ก็จะทำให้ไม่สามารถดึงดูดคนที่มีคุณสมบัติมาสมัครงาน

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สมัคร การเสาะหาการทำงาน และองค์การ (Interactions of the Applicant Recruit and the Organization)

หลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยภายนอก เช่น รัฐบาล สหภาพแรงงาน และภาวะของตลาดแรงงาน โดยพิจารณาในด้านที่ว่าปัจจัยเหล่านี้สามารถจำกัดวิธีการของกิจการในการเสาะหาคนงาน ขึ้นต่อไปในการที่จะเข้าใจถึงขบวนการเสาะหาคนงาน คือ การพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้สมัครงานและกิจการในเรื่องเกี่ยวกับการเสาะหา

ตามรูปภาพ 5-2 แบบการสังเคราะห์ (Diagnostic Model) ลักษณะขององค์การเป็นหัวข้อสำคัญที่นำมาพิจารณาเช่นเดียวกับลักษณะของงานและสิ่งแวดล้อมภายนอก ปัจจัยเหล่านี้มีผลสะท้อนต่อขบวนการเสาะหา เนื่องจากเป็นเรื่องเกี่ยวกับผู้สมัครงาน เช่น ความสามารถ ความสนใจ ประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา และความสนใจของเพื่อน ซึ่งมีผลสะท้อนว่าพวกเขาเหล่านี้ได้แสวงหางานกันอย่างไร

การคาดการณ์ขององค์การ

การคาดการณ์ผู้จ้างที่สามารถจัดหาได้

ความต้องการ (Requirements) :

ความสามารถ จากการศึกษา.....ความสามารถ
 จากประสบการณ์ในการทำงาน.....ประสบการณ์
 ความจำเป็นและ จากประสบการณ์ที่ผ่านมา.....ลักษณะท่าที
 แรงกระตุ้น

การเสนองาน (Job Offering) :

ลักษณะของงาน (Job Characteristics) ..... การคาดการณ์ขั้นต่ำของ
 (เช่น ความผันแปรและความรับผิดชอบ) ลักษณะงาน (Job Characteristics)

การให้รางวัลงาน (Job Rewards) :

จ่ายเงินเดือน ค่าจ้าง (Pay).....การคาดการณ์ขั้นต่ำสุด
 ผลประโยชน์ตอบแทน (Benefits) ในการจ่ายเงินเดือน
 การส่งเสริม ผลประโยชน์ตอบแทน
 เงินรางวัลภายใน (Intrinsic rewards) การส่งเสริม

รูป 5-3 แบบแสดงขบวนการเสาะหา / Attraction

ส่วนรูปภาพ 5-3 แสดงถึงการเสาะหาที่ดีและได้รับผลอย่างแท้จริงจะสามารถทำได้
อย่างไร ผู้เป็นนายจ้างเสนองานให้โดยจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนด และผลตอบแทนโดย
กำหนดการคาดการณ์ที่แน่นอนเกี่ยวกับประเภทของคนที่ผู้เป็นนายจ้างกำลังแสวงหา ผู้ที่
เสาะหางานมีความสามารถและความสนใจที่จะเสนอและมองหางานประเภทที่ตรงกับการคาด
การณ์ การนำมาพิจารณาประกอบเข้ากันนี้ จะกระทำขึ้นเมื่อมีการเหลื่อมล้ำกันไม่มากในระหว่าง
การคาดการณ์ของผู้เป็นนายจ้างและผู้ที่จะเสาะหา งาน ปกติแล้ว ขบวนการเสาะหา มักจะต้องใช้
การประนีประนอมจากทั้งสองฝ่าย

ตามที่ได้อธิบายมาแล้วว่า ขบวนการเสาะหาได้รับผลสะท้อนอย่างไรบ้างจากข้อจำกัด
ด้านรัฐบาลและสภาพแรงงาน นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงข้อเท็จจริงว่า การเสาะหาและการ
แสวงหาเป็นเรื่องของบุคคลสองฝ่ายด้วยกัน คือ ฝ่ายแรกมองในทัศนะของบุคคลผู้เสาะหา
งาน และอีกฝ่ายหนึ่งมองจากด้านของผู้เป็นนายจ้าง

ลักษณะ 4 ประการ ซึ่งมีผลสะท้อนต่อการเสาะหาแรงงานเมื่อมองตามทรรศนะ
ขององค์กรคือ

- 1) การตัดสินใจเลือกคนที่มีคุณสมบัติแน่นอน
- 2) นโยบายการเสาะหา
- 3) แหล่งและวิธีการเสาะหา
- 4) การประเมินผลขบวนการเสาะหา

การเสาะหาตามทัศนะขององค์กร (Organization's View of Recruiting)

1) การตัดสินใจที่จะเสาะหา (Decision to Recruit) เกิดขึ้นมาจากเงื่อนไขและจุดมุ่ง
หมายขององค์กร แหล่งทรัพยากรมนุษย์ และการวางแผนการจ้างงาน จะช่วยถ่ายทอดจุดมุ่ง
หมายนี้ให้เป็นความต้องการด้านบุคลากร จำนวน และประเภทของคนที่มีกิจการมีความต้องการ
ฝ่ายบริหารเป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามความต้องการ โดยใช้วิธีการ
เสาะหา มากกว่าที่จะเลือกทางเลือกอื่น ๆ ที่มี คือ การทำสัญญาช่วง (Subcontracting) เสนอ
งานล่วงเวลา (Overtime) หรือออกแบบงานใหม่ (Redesigning the work)

ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติที่ระบุไว้แน่นอนในเรื่องคนงานที่ต้องการเสาะหา สามารถ
ได้มาจากข้อมูลการวิเคราะห์งาน (Job Analysis Information) รวมทั้งจากคำบรรยายลักษณะงาน
(Job Descriptions) และรายละเอียดคุณสมบัติของงาน (Job Specifications) คำบรรยายลักษณะ

งานที่ถูกต้องสมบูรณ์และทันต่อเหตุการณ์ เป็นสิ่งที่จำเป็นในการเสาะหาคนงาน ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ทำ (Job Information) เป็นหน้าที่สำคัญขั้นมูลฐานในการเสาะหา โดยการให้คำจำกัดความ ความหมายของงาน ความรับผิดชอบ (Responsibilities) และกิจกรรมในการทำงาน ซึ่งผู้สมัครงานที่ประสบความสำเร็จจะต้องทำเมื่อมีการจ้างเกิดขึ้น กิจกรรมที่ดำเนินงานได้ผล จะสำรวจรายละเอียดคุณสมบัติของผู้ที่จะทำงานในตำแหน่งนั้น (Job Specifications) เพื่อที่จะได้มีความมั่นใจได้ว่า คุณสมบัติทั้งหมดมีความจำเป็นโดยตรงเพื่อใช้สำหรับการดำเนินงาน ตัวอย่างเช่น ถ้าคุณสมบัติของงานในตำแหน่งพนักงานบัญชี คุณวุฒิที่ต้องการคือวุฒิปริญญาตรีทางการบัญชี ซึ่งทางองค์การจะต้องศึกษาว่าหลักสูตรการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีด้านการบัญชีในสถานการศึกษาที่เปิดสอนสามารถนำมาใช้กับงานในตำแหน่งพนักงานบัญชีได้หรือไม่ ถ้าใช้ไม่ได้หรือไม่มีความสัมพันธ์กับการระบุคุณสมบัติดังกล่าวก็ไม่เกิดผล

การติดต่อสื่อสารอย่างถูกต้องตามคุณสมบัติของงานกับผู้สมัครงานสามารถช่วยในขบวนการคัดเลือกด้วยตัวเอง ถ้าผู้สมัครมีความคิดที่ชัดเจนเรื่องความต้องการของงานและเงินค่าตอบแทนที่งานเสนอให้ การประมวลผลข้อมูลที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้นว่างานนั้นสามารถเข้ากันได้เป็นอย่างดีหรือไม่ในระหว่างความต้องการส่วนตัวและความสามารถส่วนตัว การกำหนดผลประโยชน์ในส่วนของผู้สมัคร เรียกว่า การคัดเลือกด้วยตัวเอง

2) นโยบายการเสาะหา (Recruiting Policies) ข้อมูลการวิเคราะห์งานและการวางแผนการจ้างงานเป็นเครื่องมือให้ผู้เสาะหา (Recruiter) สามารถตัดสินใจในเรื่องแหล่งและวิธีการเสาะหาที่เหมาะสม นอกจากนี้ นโยบายการเสาะหาคนงาน (Recruitment Policies) ยังช่วยขึ้นในการตัดสินใจในการเสาะหาคนงาน (Recruiting Decisions) อีกด้วย นโยบายเป็นข้อบรรทัดฐานกว้าง ๆ ซึ่งใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติสำหรับการตัดสินใจ นโยบายนี้อาจมีการเขียนขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่มีการเขียนขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้ และอาจมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อเวลาผ่านไป แต่จะมีบทบาทอย่างสำคัญในการตัดสินใจว่าใครจะถูกเสาะหา (Who is Recruited) ไม่ว่าจะเป็นแบบทางการหรือไม่เป็นทางการก็ตาม องค์การอาจมีนโยบายการเสาะหาคนงาน (Recruitment Policies) เกี่ยวกับแหล่งการเสาะหาคนงาน (Sources of Recruits) ใครเป็นผู้ทำการในการเสาะหา (Who Does The Recruiting) และแนวทางรวมทั้งหมด (Overall Approach) ขององค์การในการเสาะหาคนงาน

3) แหล่งของผู้เสาะหา (Sources of Recruits) นโยบายที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการเสาะหาคนงาน คือ การส่งเสริมจากภายใน สำหรับวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติทั้งหมดแล้ว นโยบายดังกล่าวนี้หมายความว่า องค์การต่าง ๆ จะเพียงแต่เสาะหาคนงานจากภายนอกองค์การในระดับการว่าจ้างขั้นต้น (Initial Hiring Level) เท่านั้น การที่องค์การปฏิบัติตามแนวนี้นี้ทำให้รู้สึก

ว่า องค์การให้ความยุติธรรมต่อเจ้าหน้าที่ปัจจุบัน และให้ความมั่นใจต่อเจ้าหน้าที่ปัจจุบันว่าจะมีอนาคตที่มั่นคง และมีโอกาสที่จะได้รับการส่งเสริม ซึ่งคนงานส่วนใหญ่มักจะชอบวิธีการตามแนวทางนี้ เทคนิคที่ใช้สำหรับการเสาะหาคนภายในจะได้กล่าวโดยละเอียดดังต่อไปนี้

อาจมีปัญหาตามข้อหนึ่ง คือ การส่งเสริมจากภายในเป็นนโยบายที่ดีเสมอไปหรือไม่ คำตอบ คือ ไม่เสมอไป เพราะองค์การบางแห่งอาจมีความเจริญเติบโตอย่างมั่นคง ในกรณีเช่นนี้ การส่งเสริมจากภายในอาจทำให้เกิดความเสียหายขึ้น เพราะลูกจ้างใหม่จากภายนอกอาจมีเทคนิคใหม่ ๆ หรือความเข้าใจในวิธีการใหม่ ๆ ดีกว่า นอกจากนี้ อาจทำให้องค์การไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ถ้าหากองค์การไม่มีการเสาะหาคนงานจากบุคคลภายนอก

นโยบายอื่น ๆ ในการเสาะหาคนงานสามารถมีผลสะท้อนต่อองค์การเช่นเดียวกัน องค์การบางแห่งมักจะว่าจ้างคนงานใหม่ซึ่งก่อให้เกิดความเสียเปรียบต่อคนงานเก่า (Veterans) ที่มีประสบการณ์หรือมีความชำนาญงานสูง องค์การอื่น ๆ อาจมุ่งเน้นไปที่ญาติพี่น้องของลูกจ้างปัจจุบัน นโยบายดังกล่าวเหล่านี้จะมีผลสะท้อนต่อแหล่งของผู้เสาะหางาน (Recruits) และผลสะท้อนคือใครจะถูกเสาะหา

ใครเสาะหา (Who Recruits) นโยบายประการที่สองขององค์การเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการเสาะหาคนงาน ใครเป็นผู้ทำการเสาะหาคนงาน สำหรับกิจการที่มีขนาดใหญ่ แผนกบุคลากร สาขาของแผนกซึ่งมีความรับผิดชอบเรียกว่า สำนักงานว่าจ้างคนงาน (Employment Office) หรือแผนก Staffing Department จะมีหน้าที่ในด้านบุคลากร แผนกนี้จะประกอบด้วยผู้เสาะหาคนงาน ผู้สัมภาษณ์ และเสนียนคนงาน กลุ่มเจ้าหน้าที่ดังกล่าวนี้จะเป็นผู้ทำการคัดเลือกเบื้องต้น

สำหรับกิจการที่มีขนาดเล็ก เจ้าหน้าที่ซึ่งทำงานบุคลากรซึ่งมีหน้าที่การเสาะหาคนงาน จะทำงานพร้อมไปกับหน้าที่ประจำอื่น ๆ ที่ตนทำอยู่ในปัจจุบัน หรือผู้จัดการฝ่ายดำเนินงานอาจใช้เวลาในการเสาะหาและสัมภาษณ์ผู้สมัคร บางครั้งกิจการจะนำเอาคณะกรรมการดำเนินงานเสาะหา มาร่วมกับผู้จัดการบุคลากร

บทบาทของผู้เสาะหาคนงาน (Recruiter) มีความสำคัญอย่างมาก ผู้ที่สมัครงานมักจะต้องพบกับผู้เสาะหาคนงานเป็นบุคคลแรก ดังนั้น ผู้สมัครงานจะมีความประทับใจในองค์การมากน้อยเพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับส่วนกับการที่มาพบผู้เสาะหาคนงานในครั้งแรก ผู้เสาะหาคนงานจึงต้องเป็นผู้ที่มีความคุ้นเคยและทราบเรื่องราวต่าง ๆ ของแผนกต่าง ๆ เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ยังต้องทราบคุณสมบัติของงานที่จะบรรจุด้วย เพื่อที่จะได้สามารถสร้างความประทับใจได้อย่างถูกต้อง

การสำรวจบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับความรู้สึกของบุคคลเหล่านี้ที่มีต่อผู้เสาะหาคนงาน โดยถามความเห็น ว่า ผู้เสาะหาคนงานมีข้อบกพร่องที่สำคัญอะไรบ้าง ข้อมูลอาจได้มา เช่น การขาดความสนใจต่อผู้สมัครงาน ขาดความกระตือรือร้น ดำเนินการสัมภาษณ์หนักเกินไป หรือถาม

คำถามส่วนตัวมากเกินไป และไม่ได้ใช้เวลาการสัมภาษณ์อย่างเหมาะสม เช่น ถามคำถามที่มีอยู่แล้วในใบสมัคร

แนวทางในการเสาะหาคนงาน (Overall Approach to Recruiting) นโยบายประการที่สามในการเสาะหาคนงานเป็นการแสดงถึงลักษณะแนวทางรวมทั้งหมดเกี่ยวกับการเสาะหาคนงาน สิ่งสำคัญ คือ ชั้นระยะแห่งความเป็นจริง (Degree of Realism) ซึ่งช่วยทำให้ผู้สมัครงานทราบถึงลักษณะของงาน การที่ทำให้เกิดความไม่พอใจและเป็นสาเหตุให้มีการหมุนเวียนของคนงานเกิดขึ้นในระหว่างที่มีการเสาะหาคนงาน ผู้สมัครงานอาจมีการคาดการณ์ที่เลอเลิศในธรรมชาติของงาน และค่าตอบแทนของงาน และผู้เสาะหาคนงานอาจเพิ่มให้กับการคาดการณ์เหล่านั้น ถ้าหากว่าไม่ได้รับผลตามที่คาดการณ์แล้วก็อาจทำให้เกิดความไม่พอใจและขาดการยอมรับต่อองค์การ ซึ่งมีผลทำให้ตัดสินใจลาออกจากองค์การ และอาจทำให้ต้องสูญเสียพนักงานที่มีคุณค่าต่อองค์การไป

แนวทางที่มีลักษณะเหมือนจริงในการเสาะหาคนงาน โดยที่การว่าจ้างที่อาจเป็นไปได้แสดงไปในลักษณะของงานที่มีลักษณะการทดสอบ นอกเหนือไปจากลักษณะที่น่าพอใจ อาจลดอัตราการหมุนเวียนโดยการทำให้ความคาดหวังการว่าจ้างใหม่ใกล้ความจริงให้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะได้ลดความไม่พอใจซึ่งเกิดจากการไม่ได้รับผลตามความคาดหวัง

การเสาะหาคนงานในด้านของรัฐกิจ (Recruiting in the Public Sector) ข้อแตกต่างที่สำคัญในการเสาะหาคนงานในด้านรัฐกิจ คือ ผู้สมัครงานมักจะต้องทำการทดสอบแข่งขัน (Competitive tests) เช่น สอบระเบียบราชการพลเรือน (Civil Service) ก่อนที่จะมีการกลั่นกรองเพื่อที่จะว่าจ้างทำงานต่อไป และผลของการทดสอบจะกำหนดว่าใครควรได้รับการพิจารณา

ความพยายามในการเสาะหาของผู้จัดการรัฐกิจ (Public Managers) ต้องเผชิญกับปัญหาของตลาดแรงงาน เช่น เกี่ยวกับที่ผู้จัดการอื่น ๆ ต้องเผชิญในขณะเดียวกันกับที่องค์การรัฐกิจได้มีการจัดเป็นสหภาพแรงงานกันมากขึ้น ดังนั้น ผู้จัดการรัฐกิจอาจต้องเผชิญกับข้อจำกัดของสหภาพแรงงานเช่นเดียวกับกิจการของเอกชน

ผู้จัดการรัฐกิจกำหนดรายละเอียด (Specifications) และนโยบายในการจัดหาบุคลากร การส่งเสริมจากภายใน มักจะเป็นวิธีการที่ดีที่สุดสำหรับองค์การรัฐกิจ เมื่อกิจการตัดสินใจว่ามีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มคนงาน ปัญหาสองประการที่ต้องเผชิญเกี่ยวกับการตัดสินใจในการเสาะหา คือ (1) จะเสาะหา (แหล่ง) จากที่ไหน และ (2) จะดึงดูดคนที่มีคุณสมบัติเพื่อบรรจุในตำแหน่งมาได้อย่างไร

แหล่งภายใน (Internal) และแหล่งภายนอก (External) แหล่งผู้สมัครงานชั้นพื้นฐานที่มีอยู่ 2 แหล่งคือ (1) แหล่งภายใน ได้แก่ บุคคลซึ่งทำงานอยู่แล้วในกิจการแห่งนั้น และ (2) แหล่ง

ภายนอก ได้แก่ บุคคลซึ่งในขณะนั้นไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการ ไม่ว่านายจ้างจะเลือกผู้สมัครจากภายในหรือภายนอกก็ตาม ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ จำนวนมาก รวมทั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติซึ่งสามารถหาได้จากทั้งสองแหล่ง สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ และการวางแผนขององค์กร (ขึ้นที่มีความเจริญเติบโต มั่นคงหรือกำลังตกต่ำ) และต้นทุนค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง องค์กรที่มีขนาดใหญ่มักจะใช้วิธีการเสาะหาจากแหล่งภายใน โดยการแสวงหาผู้สมัครงานในระหว่างพนักงานในกิจการ ขณะนั้น เพราะว่าการองค์กรขนาดใหญ่มักจะมีการพัฒนาผู้สมัครตามที่คาดไว้ โดยมีโครงการวางแผนอาชีพและโครงการฝึกอบรม

นอกจากนี้ องค์กรที่มีขนาดใหญ่มักจะมีนโยบายส่งเสริมจากภายในเพื่อมีผลในทางด้านกระตุ้นคนงานในปัจจุบันให้ทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และพฤติกรรมการทำงาน (Work Behaviors) ของคนงาน อย่างไรก็ตาม ถ้านายจ้างต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างทันทีทันใดในอุปสงค์ของสินค้าและบริการขององค์กร การใช้การเสาะหาจากภายในอาจไม่สามารถนำมาใช้ได้ บุคลากรที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ หรือมีเชื้อชาติและเพศตามที่ต้องการ อาจไม่สามารถหามาได้จากแหล่งภายใน

นโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources) ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเสาะหาจากภายในหรือภายนอก ถ้าฝ่ายบริหารถือว่าทรัพยากรมนุษย์เปรียบเสมือนทรัพย์สินอย่างหนึ่งซึ่งสามารถพัฒนาและบำรุงรักษาได้แล้ว ฝ่ายบริหารก็จะใช้วิธีการเสาะหาจากภายในเมื่อเห็นว่าสามารถที่จะจัดหาได้ หรือถ้าฝ่ายบริหารเห็นว่าลูกจ้างเปรียบเสมือนค่าใช้จ่ายอย่างหนึ่งซึ่งจะต้องถูกควบคุมและลดระดับขั้นต่ำสุด ก็จะใช้วิธีการเสาะหาจากแหล่งภายนอก ค่าถามที่ควรถาม คือ “จะทำให้เกิดข้อแตกต่างอะไรขึ้นมา” นายจ้างซึ่งมีแนวโน้มที่จะเสาะหาจากภายในมักจะมีแนวโน้มในการนำเอาโครงการฝึกอบรมและการพัฒนาที่ใช้เช่นเดียวกัน เพื่อที่จะพัฒนาลูกจ้างและจ่ายผลตอบแทน (Benefits) และเบี้ยบำนาญ (Pensions) ให้มากยิ่งขึ้น นโยบายการเสาะหาจากแหล่งภายนอกจะนำไปสู่ค่าใช้จ่ายที่สูง ซึ่งจะต้องใช้ไปในการเสาะหา การคัดเลือก และค่าตอบแทนเบื้องต้น (Initial Compensations) ค่าใช้จ่ายในการเสาะหาและการคัดเลือกจะมีจำนวนสูงถ้าหากองค์กรแห่งนั้นมีนโยบายการเสาะหาจากแหล่งภายนอก กิจการที่มีนโยบายการเสาะหาจากแหล่งภายนอกอาจต้องเสนออัตราค่าจ้างขั้นต้นที่สูงกว่าเพื่อดึงดูดลูกจ้างที่มีประสบการณ์จากกิจการแห่งอื่น ข้อเปรียบเทียบเหล่านี้สามารถทำให้ง่ายมากยิ่งขึ้นดังนี้ เนื่องจากองค์กรส่วนใหญ่จะแสวงหาทั้งภายในและภายนอกตามระยะเวลาเป็นช่วง ๆ ไป แต่ว่าการองค์กรทั้งหลายเหล่านี้จะมีข้อพิจารณาขั้นพื้นฐานในการตัดสินใจว่าจะแสวงหาลูกจ้างจากที่ไหน และจะผลิตเองโดยการฝึกอบรมและส่งเสริมจากภายใน หรือโดยการซื้อ โดยการเสาะหาคนที่มีความสามารถเป็นพิเศษตามต้องการจากแหล่งภายนอก

นโยบายภายในขององค์กร (Internal Organizational Policies) เช่น การส่งเสริมบุคลากรจากภายในองค์กร ซึ่งเป็นการให้สิทธิที่เหนือกว่าแก่คนที่อยู่ภายในองค์กร เมื่อมีการใช้นโยบายดังกล่าวนี้ ก็จะทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าตำแหน่งทั้งหมดนอกเหนือไปจากตำแหน่งที่มีระดับต่ำสุด จะต้องบรรจบจากบุคคลภายในองค์กร นโยบายการส่งเสริมบุคคลภายในองค์กรเมื่อมีโอกาสเท่าที่จะเป็นไปได้มีผลดีอยู่หลายประการ คือ

- (1) เป็นการประชาสัมพันธ์และสร้างชื่อเสียงที่ดีแก่องค์กร
- (2) สร้างขวัญกำลังใจให้แก่คนในองค์กร
- (3) ช่วยกระตุ้นเร้าคนที่ดีซึ่งต้องการความก้าวหน้าและมีความทะเยอทะยาน
- (4) เป็นการพิสูจน์ความน่าจะเป็นของการคัดเลือกที่ดี เพราะข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของแต่ละบุคคลมีอยู่พร้อมแล้ว
- (5) เสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการเสาะหาบุคคลจากภายนอก
- (6) บุคคลที่ถูกเลือกมาจากคนในองค์กรมีความรู้เรื่องภายในองค์กรดีอยู่แล้ว

แต่อย่างไรก็ตาม นโยบายดังกล่าวนี้ทำให้เกิดข้อจำกัดแก่ผู้จัดการในการจ้างบุคคลที่ตนพอใจ เนื่องจากองค์กรส่วนมากมีนโยบายภายในเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเสาะหาแรงงานและการว่าจ้าง ซึ่งทำให้ผู้จัดการจะต้องดำเนินให้เป็นไปตามนโยบายเหล่านี้

วิธีการเสาะหาจากแหล่งภายใน (Internal Recruiting Methods)

การเสาะหาจากภายในมีวิธีการที่สำคัญอยู่ 3 อย่างด้วยกัน คือ (1) การวางตำแหน่งงานและการคัดเลือกด้วยตัวเอง (2) ความชำนาญ และ (3) หลักฐานอ้างอิง ลูกจ้างมักจะใช้วิธีต่าง ๆ หลายวิธีร่วมกันเพื่อให้ได้รับผลมากขึ้น หลักฐานอ้างอิงเป็นวิธีที่เป็นทางที่น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับสองวิธีแรก การบริหารงานที่ปรับปรุงให้ดีขึ้นโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยสามารถช่วยให้นำไปสู่การใช้วิธีการวางตำแหน่งงานและความชำนาญ

ตามรูปภาพ 5-4 แสดงถึงแหล่งการเสาะหาแต่ละแหล่งโดยเฉพาะ ถ้ามีการขาดแคลนลูกจ้างในระดับที่สูง และสมมุติว่ากิจการเห็นดีด้วยกับการส่งเสริมจากภายใน ก็จะใช้วิธีพิจารณาโดยดูจากความชำนาญงาน เพื่อแสวงหาผู้สมัครงาน แต่ผู้จัดการบุคลากรอาจไม่ทราบว่าลูกจ้างทั้งหมดซึ่งมีความประสงค์จะได้รับการพิจารณาเพื่อที่จะถูกส่งเสริมว่ามีผู้ใดบ้าง โดยพิจารณาจากบุคคลผู้ที่มีความเหมาะสมในตำแหน่งงาน ดังนั้น ผู้จัดการบุคลากรอาจใช้วิธีการตามระบบ Job Posting System กิจการจะแจ้งให้ลูกจ้างปัจจุบันขององค์กรทราบถึงช่องทางที่เปิดให้เพื่อส่งเสริมบุคคลภายใน โดยใช้กระดานประกาศข่าวสาร สิ่งพิมพ์ของบริษัท และอื่น ๆ

	Blue Collar	Gray Collar	White Collar	Managerial Technical Professional
แหล่งภายใน				
การกำหนดตำแหน่งงาน การคัดเลือกด้วยตนเอง.....	×	×	×	
เพื่อนของลูกจ้างปัจจุบัน.....	×	×	×	
Skills Inventories.....	×	×	×	×
แหล่งภายนอก				
มาเอง (Walk-ins)	×	×	×	
สำนักงาน				
ช่วยเหลือเป็นครั้งคราว.....			×	
สำนักงานจัดหางานส่วนบุคคล.....			×	
สำนักงานจัดหางานสาธารณะ.....	×	×	×	
กิจการที่แสวงหาผู้บริหาร.....				×
โรงเรียน				
มัธยมศึกษาตอนปลาย (High School).....	×	×	×	
อาชีวะและเทคนิค (Vocational/Technical).....	×	×	×	×
วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย.....				×
อื่น ๆ				
สหภาพแรงงาน.....	×			
สมาคมผู้ประกอบการอาชีพ (Professional Associations)...				×
Military Services	×			×
ลูกจ้างคนก่อน (Former Employees).....	×	×	×	×

รูป 5-4 การเสาะหาแรงงานจากแหล่งภายในและแหล่งภายนอก

การวางตำแหน่งงาน: การคัดเลือกด้วยตนเอง (Job Posting: Self Selection) การวางตำแหน่งงานช่วยให้ลูกจ้างสามารถสมัครเพื่อทำงานตำแหน่งอื่น ๆ ในกิจการ ลูกจ้างจะแจ้งความประสงค์ตามตำแหน่งงานที่เปิดให้ และจะได้รับการพิจารณาเพื่อบรรจุเข้าในตำแหน่งนั้น บริษัทบางแห่งจะพิมพ์เอกสารมีชื่อเรียกว่า Job Opportunities Bulletin ในแต่ละอาทิตย์ ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับในหน้าหนังสือพิมพ์ที่มีประกาศรับสมัครงาน เอกสารนี้จะเรียงลำดับงานต่าง ๆ ที่เปิดให้และพิมพ์รายละเอียดของงาน (Job Description) สั้น ๆ และคุณสมบัติของบุคคลที่ต้องการ นอกจากนี้ ยังบอกถึงเงินเดือน ขั้นตำแหน่ง แผนก บริษัทย่อยและสาขาที่เสนอให้งาน เอกสารนี้จะปิดประกาศในที่ซึ่งลูกจ้างต้องผ่านเป็นประจำ ในด้านหลังของเอกสารจะเป็นแบบฟอร์มใบสมัคร ลูกจ้างที่มีความสนใจก็จะกรอกแบบฟอร์มขอสมัครมาและก็จะได้รับการพิจารณาจากองค์กร การใช้ระบบดังกล่าวนี้สามารถนำมาใช้ได้อย่างดีกับตำแหน่งซึ่งไม่ได้อยู่ในระดับบริหาร เช่น พนักงานประจำสำนักงาน เสมียนพนักงาน และตำแหน่งเจ้าหน้าที่ทางเทคนิค เหตุผลประการหนึ่งที่น่าเอาวิธีการวางตำแหน่งงานมาใช้ คือ ช่วยเปิดโอกาสให้ลูกจ้างทั้งหมดพิจารณาความสามารถของตนเอง และรวมทั้งป้องกัน EEO-Protected Groups เสนอชื่อตนเองเพื่อทำงานในตำแหน่งโดยคิดว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีความสามารถ การวางตำแหน่งยังเป็นเครื่องมือที่มีผลดีที่ใช้ร่วมไปกับโครงการอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของการใช้ระบบวางตำแหน่งงานแล้ว สามารถแจกแจงได้ดังนี้

- ทำให้มีการส่งเสริมลูกจ้างปัจจุบันและสับเปลี่ยนโอกาสในการทำงาน
- การวางตำแหน่งงานประมาณ 1 อาทิตย์ก่อนหน้าที่จะมีการเสาะหาจากภายนอกกิจการ
- วางเป็นกฎโดยชัดเจนและถูกต้อง เช่น ระบุถึงระยะเวลาในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบันมีระยะเวลาขั้นต่ำเท่าใด และเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินใจในการเลือกระหว่างผู้สมัครที่มีคุณสมบัติเท่ากันหลาย ๆ คน
- ควรบอกคุณสมบัติที่ต้องการ (Job Specifications) และมีการจัดหาใบสมัครให้ด้วย
- ควรบอกผู้สมัครทั้งหมดว่าจะมีการบรรจุงานอย่างไร

วิธีการอีกประการหนึ่งในการคัดเลือกด้วยตนเอง คือ การยึดถือหลักตามคำขอร้องของลูกจ้าง โดยการจัดทำกรวางแผนพัฒนาอาชีพหรือการฝึกอบรม อาจชี้บอกว่าตำแหน่งที่มีอยู่รู้สึกว่าคุณสมบัติเหมาะสมและมีความสนใจ เหตุการณ์ดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นถึงแม้ว่าจะไม่มีช่องทางเปิดให้ในการวางตำแหน่งใหม่ คำร้องที่ยื่นมาของแต่ละคนจะได้รับการตรวจสอบในด้านของคุณสมบัติ ถ้าบุคคลผู้นั้นมีคุณสมบัติใช้ได้ ก็จะรวบรวมคำร้องนั้นไว้สำหรับใช้ในอนาคต ถ้าคุณสมบัติไม่เข้ากันกับความต้องการของงานก็จะแจ้งให้บุคคลผู้นั้นทราบและให้คำปรึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการอบรมและประสบการณ์ว่าจำเป็นต้องทำอย่างไรบ้าง

ความชำนาญ (รายละเอียด ความหมาย ดูบทที่ 7) วิธีการอีกประการหนึ่งในการเสาะหาจากภายใน คือ การใช้ (Skills Inventories) ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 7 นอกจากการใช้วิธีการวางตำแหน่งงานแล้ว องค์กรจะดูจากเพิ่มว่าผู้สมัครงานผู้ใด (Candidates) มีคุณสมบัติที่สามารถจะบรรจุได้ในตำแหน่งที่ว่าง และได้รับการติดต่อว่ามีความประสงค์จะสมัครหรือไม่ ข้อมูลเกี่ยวกับ (Skills Inventory) ยังสามารถใช้ร่วมกับการวางตำแหน่งงานเพื่อเป็นหลักประกันว่าช่องทางที่เปิดให้แก่ลูกจ้าง เป็นที่ทราบกันทั่วไปในหมู่ผู้สมัครทั้งหมดที่มีคุณสมบัติและไม่มีผู้ใดถูกมองข้ามไป

หลักฐานอ้างอิง (Referrals) แหล่งการเสาะหาจากภายในแหล่งสุดท้าย คือ เพื่อนของลูกจ้างปัจจุบันซึ่งถือได้ว่าเป็นทั้งแหล่งภายในบางส่วนและแหล่งภายนอกบางส่วน ลูกจ้างที่บริษัทรับเข้ามาบางคนอาจเป็นเพื่อนหรือญาติกับลูกจ้างเก่า แหล่งของผู้สมัครงานดังกล่าวนี้ เจ้าหน้าที่ EEO หรือ AA อาจไม่ยอมรับ เพราะมีความโน้มเอียงที่จะทำให้มีการต่อเนื่องกันในเรื่องเชื้อชาติและเพศ เนื่องจากจะมีการรับคนที่มีเชื้อชาติหรือเพศเดียวกัน และอาจลดโอกาสของสมาชิกกลุ่มที่โดนกีดกัน (Protected Group Members) ในการที่ทราบข่าวตำแหน่งงานที่มีว่าง นอกจากนี้ อาจเป็นไปได้ว่าวิธีการเสาะหาแบบนี้สามารถทำให้เกิดผลเสียต่อการทำงาน ความสัมพันธ์ทางสังคมของงาน (Social Relation on The Job) เพราะอาจทำให้เกิดกลุ่มที่เป็นแบบไม่เป็นทางการขึ้นมา มีอุปสรรคต่อการติดต่อสื่อสารและความร่วมมือ ในการใช้วิธีการเสาะหาแบบนี้ องค์กรจะต้องปฏิบัติต่อผู้สมัครทั้งหมดให้เท่าเทียมกัน และควรจัดหา Feed Back ให้แก่ลูกจ้างเกี่ยวกับสถานะของบุคคลที่ลูกจ้างให้คำรับรองมาแก่บริษัท

การวิจัยเกี่ยวกับเรื่องหลักฐานอ้างอิงตามที่ทำกันมา มักจะมีผลออกมาในด้านบวก โดยมี การพบว่าการใช้หลักฐานอ้างอิงของลูกจ้างมักจะให้ผู้สมัครที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม คุณภาพอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยในด้านเกี่ยวกับขวัญกำลังใจของลูกจ้างและความใกล้ชิดที่มีต่อลูกจ้างผู้ให้หลักฐานมา (Referring Employee) บริษัทบางแห่งก็เชื่อมั่นว่าลูกจ้างปัจจุบันจัดได้ว่าเป็นแหล่งอ้างอิงหลักฐานได้ดี เพราะว่าลูกจ้างปัจจุบันสามารถที่จะให้ข้อเท็จจริงล่วงหน้าเกี่ยวกับบริษัทในด้านผลบวกและผลลบที่มีต่อบริษัทได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม เป็นการลำบากที่จะชี้ลงไปให้แน่นอนได้ว่าวิธีการเสาะหาอย่างใดจึงประสบผลสำเร็จดีกว่าวิธีการเสาะหาอีกอย่างหนึ่ง หรือวิธีการเสาะหาอย่างเดียวกันภายใต้สภาวะการณ์ของตลาดแรงงานที่แตกต่างกัน

ไม่มีองค์กรแห่งใดจะทำให้ความต้องการขององค์กรในด้านทรัพยากรมนุษย์ สามารถประสบผลสำเร็จได้โดยใช้วิธีการเสาะหาจากแหล่งภายใน โดยแท้จริงตามที่ได้กล่าวมาแล้วแต่ต้นว่า แม้แต่อุตสาหกรรมที่เจริญเต็มที่ (Mature Industries) ซึ่งลูกจ้างของกิจการมีอยู่เต็มขีดกำลังและกำลังจะหดตัวลง ก็ยังสามารถได้รับประโยชน์จากคนที่เข้ามาใหม่ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสามารถและสติปัญญา

ที่ดี ดังนั้น องค์การต่างๆ องค์การส่วนมากจึงใช้การเสาะหาจากตลาดแรงงานภายนอก ในตอนต่อไป จะได้กล่าวถึงแหล่งต่างๆ ของผู้เสาะหางาน (Sources of Recruits) ซึ่งมาจากภายนอก

แหล่งของผู้เสาะหางานที่มาจากภายนอก (External Sources of Recruits)

การเสาะหาจากนักศึกษาในวิทยาลัย (College Recruiting) คนส่วนมากจะคิดถึง การเสาะหาคนงานจากนักศึกษาในมหาวิทยาลัยทันทีเมื่อได้ยินคำว่า การเสาะหา (Recruiting) การเสาะหาคนงานจากนักศึกษาถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการแสดงออกถึงความสามารถเป็นพิเศษในการบริหารงานวิชาชีพ ไหวพริบทางเทคนิคขององค์การ บริษัทส่วนมากเสาะหาในระดับนักศึกษาจากวิทยาลัย แม้ว่าจะมีตำแหน่งไม่กี่ตำแหน่งที่จะบรรจุ มีเหตุผลหลายประการจากการกระทำดังกล่าวนี้ ตัวอย่าง เช่น การเสาะหาจากวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงอาจเป็นส่วนหนึ่งของภาพพจน์ของบริษัท หรือนายจ้างอาจมีความประสงค์ที่จะรักษาชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักแก่ประชาชนซึ่งอาจเป็นลูกจ้างหรือลูกค้าต่อไปในข้างหน้าได้ นอกจากนี้ ข้อมูลที่แลกเปลี่ยนในระหว่างผู้เสาะหาคนงาน (Recruiters) และสำนักงานช่วยจัดหางานของวิทยาลัย (College Placement Office) ทำให้บริษัททราบถึงสภาวะการณ์ในตลาดแรงงาน อัตราผลตอบแทนซึ่งคู่แข่งกันทั้งหลายใช้ในการจ่าย และอื่นๆ ประการสุดท้าย การจัดเตรียมเพื่อการสัมภาษณ์อาจทำได้ล่วงหน้า เนื่องจากมีความสัมพันธ์ในการทำงานที่ดีกับเจ้าหน้าที่ช่วยจัดหางานของวิทยาลัย (College Placement Officials) ซึ่งช่วยอย่างมากเกี่ยวกับความพยายามในการเสาะหา กิจกรรมส่วนใหญ่จึงชอบมากกว่าที่จะดำเนินต่อไปกับการจัดเตรียมที่ทำได้ก่อนแล้วเพื่อที่จะได้มีความยืดหยุ่นต่อไป เก็บรักษาการให้สิทธิให้ยังคงเปิดอยู่ และพยายามทำให้กิจการมีความคุ้นเคยกับบุคคลที่มีความสามารถเป็นพิเศษ และตลาดที่มีความสามารถเป็นพิเศษดังกล่าวนี้ ถึงแม้ว่าจะมีความต้องการในการเสาะหาคนงานที่จำกัดก็ตาม

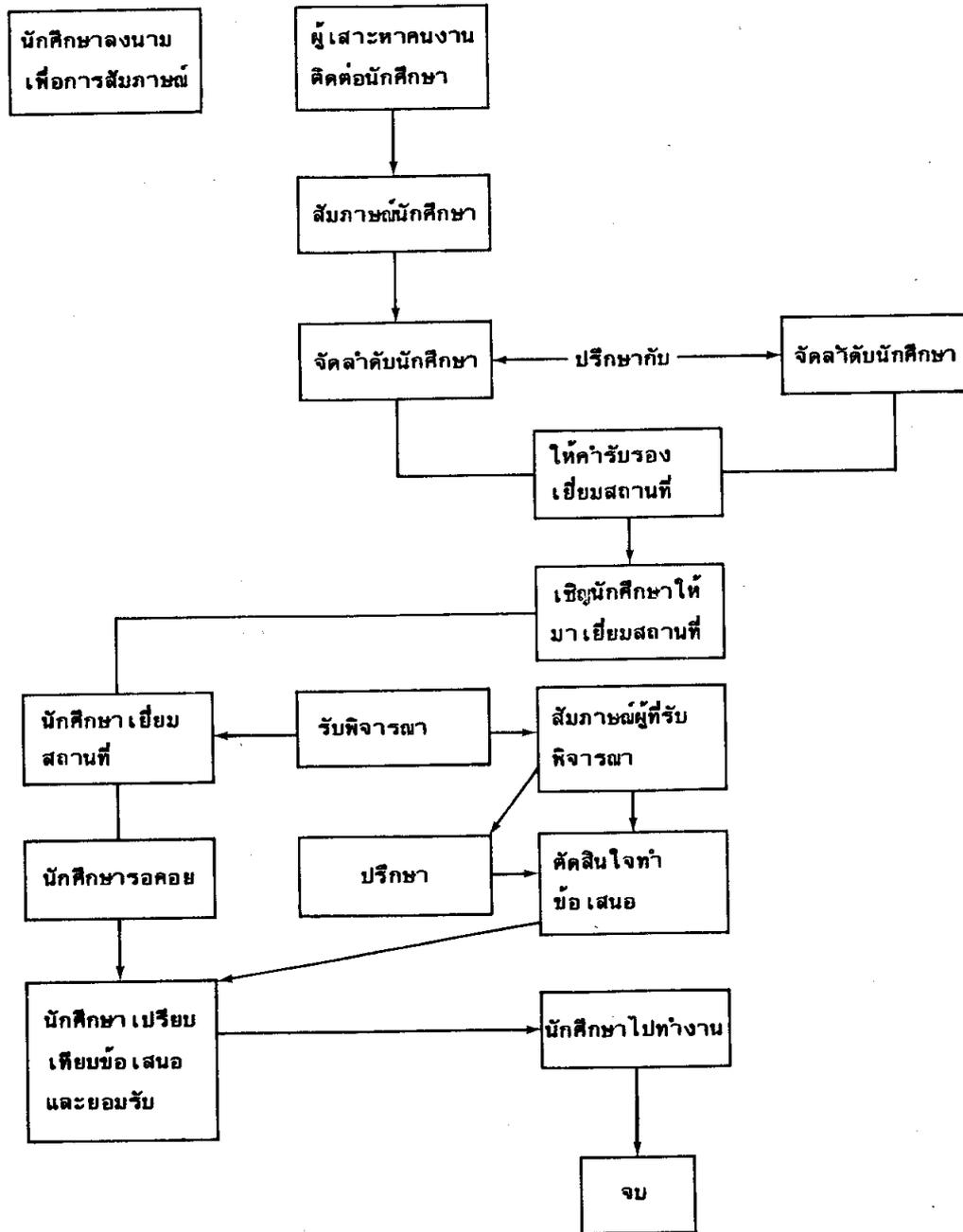
การเสาะหาคนงานจากวิทยาลัยมีอยู่หลายขั้นตอน ซึ่งแสดงตามรูป 5-5 การตัดสินใจในขั้นแรก คือ เลือกโรงเรียนที่จะเสาะหา องค์การที่มีขนาดเล็กกว่ามักจะเสาะหาจากโรงเรียนที่หาได้จากท้องถิ่นนั้น แต่ตำแหน่งที่จะบรรจุก็จะต้องให้ข้อเปรียบเทียบความแตกต่างในการคัดเลือกโรงเรียนด้วย ตัวอย่างเช่น งานในด้านวิชาชีพ (Professional) เช่น วิศวกร นักบัญชี เป็นต้น มักจะต้องเสาะหาในระดับประเทศ และเป็นโรงเรียนที่มีความชำนาญหรือมีชื่อเสียง ในขณะที่บุคลากรขาย (Sales Personnel) อาจเสาะหาในระดับท้องถิ่น ทั้งนี้ขึ้นกับทรัพยากรและความต้องการของกิจการ

การเสาะหาคนงานจากวิทยาลัยขั้นที่สอง คือ การชักชวนให้นักศึกษาลงชื่อเพื่อมาสัมภาษณ์กับเจ้าหน้าที่เสาะหาขององค์การ ลักษณะของงานที่ทำโดยองค์การเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการลงนามเพื่อมาสัมภาษณ์ ภาพพจน์ของบริษัทยังทำให้มีข้อแตกต่างอีกด้วย

นักศึกษา
สำนักงานช่วยจัด
หางาน(Placement Office)

ผู้เสาะหา
คนงาน

ผู้บริหารที่มีหน้าที่
ดำเนินการ
(Operating Executives)

รูป 6.5 ขั้นตอนในการเสาะหาคนงานจากสถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษา (Educational Institutions) นอกจากวิทยาลัยตามที่ได้กล่าวมาแล้ว สถาบันการศึกษาอื่นๆ ก็เป็นแหล่งของบุคคลที่มีสติปัญญาที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่ง เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทคนิค และโรงเรียนวิชาชีพต่างๆ

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นแหล่งสำคัญของแรงงานประเภทเสมียน พนักงานขาย ผู้เข้าฝึกอบรมและฝึกงานสำหรับการทำงานในด้านที่ต้องใช้ประเภทกึ่งชำนาญงาน การเสาะหาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมักจะทำโดยการติดต่อกับเจ้าหน้าที่และครูที่สอน นอกจากนี้ อาจใช้วิธีปิดป้ายประกาศแจ้งรายละเอียดต้องการคนงาน หรือจัดโครงการฝึกงานในฤดูร้อน และการทำงานแบบไม่เต็มเวลา (Part-Time Jobs)

โรงเรียนวิชาชีพและเทคนิคเป็นแหล่งสำคัญของงานประเภทกึ่งชำนาญงาน และแรงงานที่มีความชำนาญในด้านต่างๆ เช่น งานซ่อมเครื่องยนต์ ซ่อมตู้เย็น ไฟฟ้า ระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลและอื่นๆ โรงเรียนประเภทเหล่านี้มีอยู่เป็นจำนวนมาก และการเสาะหามักจะใช้ความพยายามอย่างเป็นทางการ รวมทั้งใช้เอกสารของบริษัท (Company Brochures) และวิธีแวะเยี่ยมเยียนโรงเรียนเหล่านี้

ผู้เสาะหางานที่มาเอง (Walk-ins) ผู้เสาะหางานที่มาเอง ได้แก่ บุคคลที่มายังองค์การเพื่อหางานทำ ซึ่งเป็นแหล่งของผู้สมัครงานที่องค์การไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก และมักจะมีเป็นจำนวนมาก ถ้าหากว่าในท้องถิ่นนั้นมีคนว่างงานจำนวนมาก และความต้องการแรงงานมีอัตราที่ต่ำ แหล่งผู้เสาะหางานประเภทนี้มักจะเป็นคนงานที่มีความชำนาญงานต่ำ และเป็นแรงงานประเภทใช้แรงงานรวมทั้งที่ทำงานในสำนักงาน

องค์การจัดหางาน (Employment Agencies) ซึ่งอาจจะเป็น

1. สำนักงานจัดหางานซึ่งโรงงานต่างๆ รวมมือกันจัดตั้งขึ้น เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือในการเสาะหาคนงานให้กับโรงงานต่างๆ ที่เป็นสมาชิก เมื่อเกิดความต้องการคนงาน

2. สำนักงานจัดหางานอิสระของเอกชนหรือองค์การบางแห่งตั้งขึ้นเอง โดยปกติ เมื่อผู้สมัครงานได้เข้าทำงานโดยความช่วยเหลือขององค์การนี้ ก็จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมให้สำนักงานจัดหางาน ตามธรรมดาคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของเงินเดือน หรือค่าจ้างที่คนงานจะได้รับ องค์การชนิดนี้บางแห่งติดต่อกับคนงานโดยใกล้ชิด และมีความชำนาญในการจัดหาคนงานที่มีความชำนาญพิเศษ

3. สำนักงานจัดหางานของรัฐบาลซึ่งรัฐบาลดำเนินงานเพื่อสาธารณชน ในประเทศไทยมีกองจัดหางาน กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ให้คำปรึกษา จัดหางาน โดยไม่คิดค่าธรรมเนียมจากผู้หางาน

สมาคมการประกอบอาชีพ (Professional Associations) สมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพเป็นแหล่งสำคัญของผู้เสาะหางานซึ่งเป็นบุคคลที่เพิ่งจบการศึกษาใหม่ๆ และผู้ที่มีประสบการณ์

มาแล้ว การเสาะหาผู้เสาะหางานวิชาชีพที่มีการศึกษาสูง มีลักษณะคล้ายกับการเสาะหานักศึกษาจากวิทยาลัยซึ่งได้เคยกล่าวมาแล้ว แต่จะมีลักษณะแบบไม่เป็นทางการมากกว่า การเสาะหางานดังกล่าวนี้มักจะทำโดยตนเองซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพมากกว่าจะทำโดยผู้เสาะหาคนงานที่มาจากฝ่ายบุคลากร

สหภาพแรงงาน (Labor Unions) สหภาพแรงงานมักจะต้องการให้นายจ้างเสาะหาคนงานใหม่จากสมาชิกของสหภาพแรงงานก่อน โดยเฉพาะโรงงานที่ยอมรับนโยบาย Closed Shop ซึ่งจะจ้างคนงานอื่นไม่ได้ นอกจากสมาชิกของสหภาพแรงงานบางแห่งเท่านั้น เมื่อมีข้อจำกัดเช่นนี้ และมีความต้องการจ้างคนงาน สหภาพแรงงานจะจัดส่งผู้สมัครงานให้กับผู้เป็นนายจ้าง ถ้าหากเห็นว่าบุคคลนั้นมีความเหมาะสมกับงาน ซึ่งการทำดังกล่าวนี้ทำให้สหภาพแรงงานกลายเป็นผู้เสาะหาคนงานขั้นแรก

สื่อกลางในการโฆษณา (Media Advertising) การโฆษณาเป็นวิธีการเสาะหาคนงานที่ใช้กันมากที่สุด การโฆษณาจะมีอิทธิพลต่อตลาดแรงงานสำหรับผู้สมัครงานประเภทดังต่อไปนี้ (1) ผู้สมัครงานที่มีคุณสมบัติครบถ้วนซึ่ง เป็นผู้สมัครงานที่มีความสามารถและความสนใจตามที่ต้องการ (2) ผู้ที่ทำงานอยู่แล้ว การโฆษณาจะช่วยสร้างภาพพจน์ขององค์การ ซึ่งอาจกำหนดว่าบุคคลเหล่านี้จะแสวงหางานได้ที่ไหนในอนาคตถ้ามีความต้องการที่จะเปลี่ยนงาน (3) คนงานในองค์การแห่งนั้นเอง และ (4) บุคคลที่เป็นลูกค้าในปัจจุบัน ผู้ลงทุน ผู้ที่จะมาเป็นลูกค้าต่อไปในภายหน้า เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลผู้วิเคราะห์การลงทุนและอื่นๆ

วิธีการเสาะหา รวมถึงการใช้สื่อการโฆษณาทางวิทยุ โทรทัศน์ และร่วมในงานแสดง Job Fairs วิธีการเหล่านี้อาจดึงดูดผู้สมัครจำนวนมากซึ่งไม่มีคุณสมบัติ แต่บุคคลเหล่านี้อาจมีประโยชน์ในกรณีพิเศษ ความพยายามที่ดีในการเสาะหาคนงานจะต้องพิจารณาแหล่งและวิธีการต่างๆ หลากๆ อย่าง สิ่งที่สำคัญ คือ จะต้องใช้การวิจัยและการประเมินผลแหล่งและวิธีต่างๆ เหล่านี้อย่างถูกต้อง และเป็นไปอย่างมีระบบ

4) การประเมินผลขบวนการเสาะหา

เมื่อได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการเสาะหาแล้ว ควรจะมีการประเมินผลว่า ขบวนการที่ใช้กันนั้นมีจุดบกพร่อง หรือต้องมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้ต่อไปอย่างไร แต่ถ้าประเมินผลแล้วขบวนการเสาะหาที่ใช้อยู่ได้ผลดี ก็ควรใช้ต่อไปจนกว่าจะมีการทบทวน หรือปรับปรุงแก้ไขใหม่

รับสมัครพนักงาน

บริษัทผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารนม
ต้องการรับสมัคร **พนักงานขาย (ชาย)** หลายตำแหน่ง

คุณสมบัติ

- อายุระหว่าง 23-30 ปี
- จบการศึกษามัธยมศึกษาหรือพาณิชย์การขึ้นไป
- มีประสบการณ์ด้านการขายพอสมควร
- สามารถพูดภาษาจีน (แต้จิ๋ว) ได้ก็จะเป็นประโยชน์
- พร้อมทั้งจะเดินทางไปต่างจังหวัด

สนใจส่งใบสมัครและประวัติการทำงานโดยย่อพร้อมรูปถ่าย 1 ใบ
ไปยังตู้ ป.ณ. 2882 กรุงเทพฯ 10501 เขียนที่มุมซองว่า
“สมัครพนักงานขาย” ภายในวันที่ 22 มิถุนายน 2528

พนักงานขายชาย-หญิง

บริษัทที่มีชื่อเสียงและมั่นคง เป็นตัวแทน
จำหน่ายอุปกรณ์โทรศัพท์ NEC ซึ่งเป็นผู้นำใน
ด้านโทรศัพท์ของโลก มีความต้องการพนักงาน
ขายเพิ่ม เพื่อรองรับปริมาณการขายที่เพิ่มขึ้น
อย่างรวดเร็วจนเป็นผู้นำของตลาดเมืองไทย
ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- อายุไม่เกิน 27 ปี
- จบการศึกษาขั้นต่ำไม่ต่ำกว่าระดับ ปวช.
- ประสบการณ์ไม่จำเป็น ถ้ามีจะได้รับ
พิจารณาพิเศษ
- มีความรู้ภาษาอังกฤษ พูด อ่าน เขียนได้

บริษัทมีเงินเดือนประจำ ค่าคอมมิชชั่น
ค่าพาหนะ ตลอดจนสวัสดิการอื่น ๆ ให้แก่พนักงาน
ขอเชิญผู้มีความสามารถส่งจดหมายสมัครงานบอก
ประวัติส่วนตัว การศึกษา การทำงาน พร้อมแนบ
รูปถ่ายปัจจุบันและใบ รบ.ถึง

ผู้จัดการฝ่ายบุคคล

บริษัทไทยสงวนวานิชวิศ วรรวม จำกัด

736-737 ถนนมหาไชย เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

บริษัท ไทยซูซูกิมอเตอร์ จำกัด

ฐานะมั่นคง สวัสดิการดี

ทำงานสัปดาห์ละ 5 วัน มีรถรับส่งและเครื่องแบบให้

ต้องการรับสมัคร

1. วิศวกรชาย 5 ตำแหน่ง

- ปริญญาตรี ด้านวศบ. เครื่องกล 4 ตำแหน่ง
ด้านคอบ. เครื่องกล 1 ตำแหน่ง
- อายุไม่เกิน 30 ปี พันธุ์ระทางทหาร
- ประสบการณ์ไม่จำเป็น
- เงินเดือนระหว่างทดลองงาน 3,500 บาท

2. พนักงานขาย 4 ตำแหน่ง

- ปวช. สาขาไฟฟ้า 1 ตำแหน่ง
(มีประสบการณ์ด้านซ่อมบำรุงแอร์ฯ อย่างน้อย 1 ปี)
- ปวช. สาขาช่างกลโรงงาน 1 ตำแหน่ง
- ปวส. สาขาไฟฟ้า 1 ตำแหน่ง
- ปวส. สาขาช่างกลโรงงาน 1 ตำแหน่ง
(ต้องอ่านแบบเครื่องกลได้)
- อายุไม่เกิน 28 ปี พันธุ์ระทางทหาร
- บ้านพักอยู่ในจังหวัดรังสิตจะได้รับพิจารณาพิเศษ

สนใจสมัครได้ด้วยตนเองที่ 31/1 ถนนรังสิต-องค
รักษ์ อ.รังสิต จ.ปทุมธานี โทร.5238271-5,5239060-4
พร้อมรูปถ่ายขนาด 2 นิ้ว 1 รูป และหลักฐานการ
ศึกษาดังแต่วันที่ 13-17 มิถุนายน 2528

เวลา 9.00- 14.00 น.

รูป 5-8 ตัวอย่างโฆษณาและหาแรงงานในหนังสือพิมพ์